

Memorandum van overeenstemming over de uitvoering van Fire Bucket Operations

Deelnemers

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van het Koninkrijk België,

De Minister van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden,

De Minister van Veiligheid en Justitie van Nederland,

Overwegende:

- Dat de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van rampen en ongevallen van 14 november 1984 de mogelijkheid biedt om aanvullende regelingen te treffen voor bijstandsverlening;
- Dat deelnemers met dit Memorandum en bijbehorende Uitvoeringsregeling een aanvullende regeling afspreken voor bijstand bij natuurbrandbestrijding in België;
- Dat de deelnemers dit doen tegen de achtergrond van de goede bilaterale samenwerking en het gevestigde vertrouwen en vanuit de wens om de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing te versterken;
- Dat dit Memorandum ook aansluit bij het Actieplan Senningen 2013-2016 betreffende de samenwerking tussen hulpdiensten;
- Dat het Commando Luchtstrijdkrachten van het ministerie van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden zogenoemde 'fire-buckets' ter beschikking heeft en helikopters met 'fire-buckets' kan inzetten ter aanvulling op de bestrijding van (natuur)branden door de brandweer in België;
- Dat het hiervoor bedoelde materieel niet gegarandeerd beschikbaar is;
- Dat het ministerie van Defensie bereid is het hiervoor bedoelde materieel in te zetten in België op grond van de in dit Memorandum vastgelegde voorwaarden en volgens de procedures opgenomen in de bij dit Memorandum behorende uitvoeringsregeling;
- Dat de inzet plaatsvindt onder het gezag van de Belgische autoriteit die op de plaats van het incident voor de bestrijding verantwoordelijk is;
- Dat dit Memorandum en de Uitvoeringsregeling de taken en verantwoordelijkheden van de Minister van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden met betrekking tot de operationele inzet van militaire middelen voor de uitvoering van de taken van Defensie onverlet laat;

Spreeken het volgende af:

1. Definities en afkortingen

In dit Memorandum en de Uitvoeringsregeling wordt verstaan onder:

- Aanvrager: de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van België op verzoek van de gouverneur in wiens provincie inzet van het FBOT gewenst is.
- Aanvraag: een verzoek om inzet van het FBOT.
- FBOT: Fire Bucket Operations Team, het gezamenlijke team van het Ministerie van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden en de Brandweer van de VNOG bestaande uit personeel en materieel van: het Heli-team Brandweer, het Heli-team Defensie Helikopter Commando van het Ministerie van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden (DHC), het Mobile Air Operations Team (MAOT) van DHC en de liaisonofficier van DHC.
- Fire Bucket Operations: de inzet van het FBOT.
- Heli-team Brandweer: afhankelijk van de aard en omvang van de brand, twee tot vier personen van de Brandweer van de VNOG (één (hoofd)officier, aangevuld met (onder) officieren annex plotters).
- Uitvoeringsregeling: de regeling die als bijlage bij dit Memorandum is gevoegd en de procedures bevat voor onder meer de Aanvraag en de inzet van het FBOT.
- De VNOG: het openbaar lichaam Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

2. Doel van het Memorandum

Met dit Memorandum spreken de deelnemers de voorwaarden af voor de Aanvraag en de inzet van het FBOT als bijstand aan de brandweer in België bij het blussen van natuurbranden en branden die zonder de inzet van helikopters onbeheersbaar zouden zijn.

3. Uitvoering van het Memorandum

De deelnemers spreken af dit Memorandum uit te voeren volgens de Uitvoeringsregeling die als bijlage bij dit Memorandum is opgenomen.

4. Verantwoordelijkheid voor inzet

Inzet van het FBOT gebeurt onder het gezag van de gouverneur die de Aanvraag heeft gedaan.

5. Oefenen

- 5.1 Deelnemers beoefenen minimaal één maal per kalenderjaar gezamenlijk de procedure voor de Aanvraag van een FBOT.
- 5.2 Indien een inzet van het FBOT heeft plaatsgevonden, dan kan in de in het eerste lid genoemde oefening in dat kalenderjaar achterwege blijven.

6. Financiële bepalingen

- 6.1 België draagt de kosten voor de inzet van een FBOT en van de consignatie als bedoeld in artikel 5 van de Uitvoeringsregeling.
- 6.2 Nederland maakt jaarlijks in het vierde kwartaal van een kalenderjaar aan België bekend wat de kosten van inzet en consignatie zijn.
- 6.3 De minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken zorgt voor afhandeling van de betaling van de kosten.

7. Aansprakelijkheid

- 7.1 Elke deelnemer ziet voor zichzelf en haar bestuursorganen af van alle wettelijke vorderingen tot schadevergoeding jegens de andere deelnemer op grond van schade aan vermogensbestanddelen die haar of een ander bestuursorgaan toebehoren, wanneer de schade is veroorzaakt door een lid van een bijstandseenheid van de andere deelnemer bij vervulling van diens opdracht in verband met de inzet van het FBOT, behoudens in geval van bewezen opzet of grove schuld.
- 7.2 Elke deelnemer ziet voor zichzelf en haar bestuursorganen af van alle wettelijke vorderingen tot schadevergoeding jegens de andere deelnemer op grond van schade, geleden door een lid van een bijstandseenheid die bij of door vervulling van zijn opdracht in verband met de inzet van het FBOT letsel heeft opgelopen of is overleden.
- 7.3 De deelnemer waaraan de bijstand wordt verleend, dan wel een van haar bestuursorganen is volgens de eigen wettelijke bepalingen aansprakelijk voor de schade, toegebracht aan een derde door een lid van een bijstandseenheid bij vervulling van zijn opdracht op het grondgebied van die deelnemer.
- 7.4 Verzoeken tot schadevergoeding door derden (anders dan contractuele schadevergoedingen) voor elk verlies, elke schade of verwonding veroorzaakt door personeel van het FBOT worden afgehandeld door de Aanvrager voor rekening van België, tenzij de schade het gevolg is van grove nalatigheid of een opzettelijke fout van personeel van het FBOT.
- 7.5 In het belang van een snelle afdoening van vorderingen tot schadevergoeding werken de deelnemers nauw samen. In het bijzonder worden alle beschikbare gegevens over schadegevallen in de zin van dit artikel zo spoedig mogelijk uitgewisseld.
- 7.6 Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing op schade, ontstaan tijdens of ten gevolge van oefeningen, als bedoeld in artikel 5 van dit Memorandum.

8. Escalatieregeling bij geschillen

- 8.1 Een deelnemer die meent dat een geschil bestaat over de uitleg en toepassing van dit Memorandum, deelt dit schriftelijk mede aan de andere deelnemers. De mededeling bevat een aanduiding van het geschil.
- 8.2 Binnen 5 werkdagen na de dagtekening van de in het eerste lid bedoelde mededeling zendt elke deelnemer zijn zienswijze op het geschil, alsmede een voorstel voor een oplossing daarvan, aan de andere deelnemers.
- 8.3 Binnen 5 werkdagen na afloop van de in het tweede lid genoemde termijn overleggen deelnemers over een oplossing voor het geschil. Elke deelnemer kan zich door deskundigen doen bijstaan. Indien één van de deelnemers binnen 5 werkdagen na afloop van de in het tweede lid genoemde termijn de wens daartoe kenbaar maakt, wordt het overleg voorgezeten door een door deelnemers gezamenlijk te benoemen voorzitter.
- 8.4 Elke deelnemer draagt de eigen kosten voortvloeiend uit de in dit artikel genoemde procedure. De kosten van de in het derde lid bedoelde voorzitter worden door elke deelnemer voor een gelijk deel gedragen.

9. Slotbepalingen

- 9.1 Uit dit Memorandum vloeien geen rechten of verplichtingen voort krachtens het internationaal recht.
- 9.2 De deelnemers spreken af de uitvoering van dit Memorandum elke drie jaar te evalueren en vaker wanneer één van de deelnemers zulks nodig acht en schriftelijk kenbaar maakt aan de andere deelnemers. Vragen met betrekking tot dit Memorandum kunnen echter te allen tijde op schriftelijk verzoek van een van de deelnemers in behandeling worden genomen.
- 9.3 Elke deelnemer kan de andere deelnemers schriftelijk verzoeken dit Memorandum te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle deelnemers.
- 9.4 Dit Memorandum wordt toegepast op de dag na de laatste der beide data waarop de ondertekenaars hebben getekend en geldt behoudens wederopzegging voor onbepaalde duur.
- 9.5 Dit Memorandum kan door elk van de deelnemers worden beëindigd, mits dit schriftelijk gebeurt en een opzegtermijn van zes maanden in acht wordt genomen.
- 9.6 Dit Memorandum kan worden aangehaald als 'Memorandum van Overeenstemming tussen Nederland en België over de uitvoering van Fire Bucket Operations'.
- 9.7 De minister van Veiligheid en Justitie van Nederland en de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van België dragen zorg voor de vereiste bekendmaking van dit Memorandum.

Ondertekend op 4 maart 2015, in de Nederlandse en de Franse taal, in twee exemplaren, zijnde beide teksten van gelijke waarde.

*De Minister van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden,
J.A. Hennis-Plasschaert*

*De Minister van Veiligheid en Justitie van Nederland,
I.W. Opstelten*

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van België,

UITVOERINGSREGELING BIJ MEMORANDUM VAN OVEREENSTEMMING OVER DE UITVOERING VAN FIRE BUCKET OPERATIONS

Definities en afkortingen

Artikel 1

1. *CGCCR*: (Centre Gouvernemental de Coordination et de Crise) Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering van België.
2. *CLSK*: Commando Luchtstrijdkrachten van het Ministerie van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden.
3. *Code Rood*: de door een terzake bevoegde autoriteit in België afgegeven code bij extreme droogte in een natuurgebied met zeer groot gevaar voor natuurbrand.
4. *Coördinatie Comité*: het comité dat de strategische beslissingen treft inzake de rampenbestrijding in België en waarin de 5 disciplines (brandweer, medische hulpverlening, politie, logistiek en informatie) vertegenwoordigd zijn.
5. *CP-OPS*: de Command Post Operaties in België.
6. *DCC IenM*: Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu van Nederland.
7. *DHC*: Defensie Helikopter Commando van het Ministerie van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden.
8. *DOC*: Defensie Operationeel Centrum als onderdeel van DOPS.
9. *DOPS*: Directie Operaties van het Ministerie van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden.
10. *Fire-buckets*: watercontainers (bluszakken) die als externe lading kunnen worden vervoerd onder een helikopter.
11. *HAHO*: Hoofd Afdeling Helikopter Operaties van Directie Operaties van CLSK.
12. *Holding*: Een 'verzamelplaats in de lucht, waar de helikopter wacht op de coördinerende bepalingen van het Heli-team Brandweer alvorens aan de daadwerkelijke blusactiviteiten te beginnen.
13. *Liaisonofficier DHC*: de militair die vanaf de grond, in overleg met het Heli-team Brandweer, de inzet van de helikopter coördineert en voornamelijk aandacht besteedt aan de veiligheidsrisico's tijdens het uitvoeren van de bluswerkzaamheden.
14. *LOCC*: Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum van het Ministerie van Veiligheid en Justitie van Nederland.
15. *MAOT*: Mobile Air Operations Team van DHC, verantwoordelijk voor het verkennen, inrichten en bemannen van de landingsplaats van de helikopter(s) en het bij natuurbrand verzorgen van de communicatie tussen het Heli-team Brandweer en de helikopterbemanning.
16. *NCC*: Nationaal Crisis Centrum van Nederland.
17. *NCTV*: Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid van het ministerie van Veiligheid en Justitie van Nederland.
18. *OCC/DHC*: Operatie en Coördinatie Centrum van het Defensie Helikopter Commando.
19. *On Scene Commander*: (Hoofd)officier van het Heli-team Brandweer.
20. *OPCEN CLSK*: Operatiecentrum van het CLSK.
21. *Reactietijd*: de tijd tussen het binnenkomen van de opdracht tot inzet bij OPCEN CLSK en de alarmering bij de meldkamer brandweer VNOG tot het moment van aanvang van de vlucht en de inzet van het Heli-team Brandweer.
22. *UDP*: Uniforme Daglicht Periode: de periode van 15 minuten vóór zonsopkomst tot 15 minuten na zonsondergang.

Grondslag

Artikel 2

Deze regeling is de uitvoeringsregeling van het Memorandum van Overeenstemming over de uitvoering van Fire Bucket Operations.

De aanvraag

Artikel 3

De aanvraagprocedure¹ voor de inzet van FBOT is als volgt:

1. De Aanvrager verzoekt de minister van Veiligheid van Justitie van Nederland, door tussenkomst van het CGCCR respectievelijk het NCC, om inzet van een FBOT.

¹ De procedure kan zowel schriftelijk als telefonisch worden uitgevoerd. In het laatste geval moet zo snel mogelijk een schriftelijke bevestiging via het daarvoor geldende aanvraagformulier volgen.

2. In de Aanvraag moet in ieder geval worden ingegaan op:
 - a. de bijzondere aard van de brand of dreiging en/of de bijzondere omstandigheden zoals:
 - (1) Een brand van grote omvang;
 - (2) Bedreigend voor mensen, dieren of bebouwing;
 - (3) Bedreigend voor objecten van een groot economisch/maatschappelijk belang;
 - (4) Bedreigend voor een gebied met gevaarlijke stoffen;
 - (5) Moeilijk toegankelijk en/of onbegaanbaar terrein;
 - b. de beschikbaarheid, de inzetmogelijkheden en de effectiviteit van de civiele brandweermiddelen;
 - c. het beoogde effect van de FBOT inzet.
3. Indien meerdere Aanvragen tegelijkertijd worden ontvangen en er onvoldoende capaciteit beschikbaar is om aan alle Aanvragen te voldoen, dan zal de NCTV, op advies van het LOCC en na afstemming met de DG Civiele Veiligheid van het ministerie van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van België, besluiten welke Aanvraag wordt gehonoreerd.
4. Bij het besluit als bedoeld in het derde lid wordt in ieder geval meegewogen in welke mate leven en gezondheid van personen dan wel de continuïteit van de vitale infrastructuur wordt bedreigd.
5. Overige factoren die een rol kunnen spelen bij het besluit als bedoeld in het derde lid zijn onder meer onomkeerbare schade aan het milieu, bedreigde levens van dieren, schade aan cultuurhistorisch erfgoed en materiële schade. De prioritering van deze overige factoren wordt in de concrete situatie beoordeeld.
6. Het NCC informeert, door tussenkomst van het CGCCR, de Aanvrager over het moment waarop de inzet kan plaatsvinden.

Consignatie

Artikel 4

1. Gedurende langere periodes van droogte kan de Aanvrager, indien door de terzake bevoegde autoriteiten in België een Code Rood is afgekondigd, ten behoeve van de bestrijding van natuurbranden een consignatieregeling voor het FBOT aanvragen, waarbij de helikopter(s) en aanverwante middelen en personeel van CLSK en het Heli-Team Brandweer met een Reactietijd als genoemd in het derde en vierde lid zich beschikbaar houden voor inzet.
2. Een consignatieregeling voor het FBOT kan ook worden aangevraagd in een situatie waarin geen Code Rood is afgekondigd maar er naar het oordeel van Aanvrager sprake kan zijn van onbeheersbare natuurbranden in België dan wel sprake van branden die zonder inzet van het FBOT onbeheersbaar zouden zijn.
3. De consignatieregeling houdt voor Defensie in dat de helikopter met bemanning, de liaisonofficier DHC en het MAOT bij een daadwerkelijke Aanvraag binnen twee uur na opdracht op grond van artikel 3 beschikbaar is voor inzet vanaf de basis waar consignatie plaatsvindt exclusief de reistijd naar het CP-OPS.
4. De consignatieregeling houdt voor de VNOG in dat een Heli-team Brandweer binnen twee uur na alarmering op grond van artikel 3, beschikbaar is voor inzet exclusief de reistijd naar het CP-OPS.

Artikel 5

De periode waarvoor een consignatieregeling geldt, bedraagt maximaal 7 aansluitende dagen. De consignatieregeling kan steeds met een periode van maximaal 7 dagen worden verlengd. De periode zal door DOPS in overleg met het OPCEN CLSK, het NCC, de VNOG en de Aanvrager worden bepaald.

Artikel 6

De Aanvraag en verlenging van de bijstand in de vorm van consignatie vindt plaats op basis van de procedure in artikel 3. Indien een geconsigneerd FBOT is ingezet kan door het NCC, onder meer op verzoek van Aanvrager dan wel door tussenkomst van het LOCC, een consignatieregeling worden aangevraagd voor een aanvullend FBOT.

Uitvoering van de inzet

Artikel 7

Indien geen consignatieregeling als bedoeld in artikel 6 van kracht is, is de Reactietijd in beginsel 24 uur na opdracht aan OPCEN CLSK, waarbij Defensie er naar streeft dit zo veel mogelijk te bekorten. De Reactietijd van het Heli-team Brandweer wordt afgestemd op de Reactietijd van Defensie.

Artikel 8

De gezagvoerder van de helikopter blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de vluchtuitvoering. De uitvoering van deze regeling laat onverlet de richtlijnen voor de maximale inzetduur van de bemanning. Zo kan de inzet van de bemanning worden gelimiteerd door de omstandigheden tijdens de inzet. CLSK draagt, voor zover beschikbaar, zorg voor de inzet van meerdere helikopterbemanningen om een onafgebroken inzet van de helikopter(s) ten behoeve van de brandbestrijding zoveel mogelijk te realiseren.

Artikel 9

1. In verband met de vliegveiligheid kan de daadwerkelijke inzet van de helikopter(s) met Fire-buckets uitsluitend plaatsvinden in de UDP.
2. Indien de helikopter wordt geplaatst op een niet-militair terrein vraagt het DHC bewaking aan bij de terzake bevoegde autoriteiten in België. Bij het ontbreken van adequate bewaking behoudt Nederland zich het recht voor de inzet van het FBOT te beëindigen. Dit zal niet gebeuren dan na overleg met de Aanvrager.

Coördinatie

Artikel 10

1. Voor de coördinatie tussen de helikopterbemanning en het lokale commando bij een inzet worden een On Scene Commander van de VNOG en een liaisonofficier van het DHC uitgebracht naar het CP-OPS.
2. De helikopterbemanning overlegt, gebruikmakend van het MAOT, vooraf met het Heli-team Brandweer over de operationele inzet van de helikopter, waarbij in ieder geval het soort incident, de locatie(s) waar water kan worden ingenomen en waar eventueel kan worden geland en getankt, worden betrokken.
3. De helikopterbemanning ontvangt van het Heli-team Brandweer de voor de daadwerkelijke inzet van belang zijnde gegevens, waaronder Holding, aanvangscoördinaat, vliegrichting van blussen, te vliegen bluspatronen (hoogte en snelheid) en eventuele veiligheidsaspecten. Alle bij het Heli-team Brandweer bekende informatie omtrent de aanwezigheid van vrijkomende gevaarlijke stoffen en / of de aanwezigheid van explosieve stoffen moet worden gedeeld. Indien noodzakelijk wordt door het Heli-team Brandweer meetapparatuur ten behoeve van persoonlijke bescherming aan de helikopterbemanning in bruikleen gegeven.
4. Indien noodzakelijk vliegt, na overleg met de Liaisonofficier DHC, het Heli-team Brandweer mee met de helikopter. Hiertoe dient de On Scene Commander van het Heli-team Brandweer een schriftelijk verzoek, met vermelding van de persoonsgegevens van het betreffende brandweerpersoneel, in bij het OCC/DHC. Indien nodig draagt OCC/DHC zorg voor de toegang tot militair terrein van dit brandweerpersoneel. Tevens zorgt OCC/DHC voor een toestemming tot meevliegen van genoemd brandweerpersoneel.
5. Indien, naast de reguliere leden van het Heli-team Brandweer, ander (brandweer)personeel dient mee te vliegen naar het inzetgebied, wordt dit personeel voorafgaand aan de vlucht aangemeld bij de Liaisonofficier DHC. De Liaisonofficier DHC verwerkt de persoonsgegevens in het passagiersmanifest en draagt zorg voor de verplichte vliegveiligheidsbriefing voor het meevliegend personeel.
6. Meevliegen door ander brandweerpersoneel dan het Heli-team Brandweer is toegestaan indien hiervoor schriftelijk toestemming is gevraagd en verleend door HAHO door tussenkomst van het OPCEN CLSK. Dit betreft meevliegen in het kader van liaison, commandovoering en gezamenlijke oefeningen voor het uitvoeren van brandbestrijding met helikopters.

Inname van bluswater

Artikel 11

De Directeur CP-OPS zal de liaisonofficier DHC op de hoogte laten brengen vanaf wanneer de inname in België van bluswater veilig kan verlopen.

Slotbepalingen

Artikel 12

1. De deelnemers voeren tenminste eenmaal per jaar overleg met als doel de toepassing van de Uitvoeringsregeling in de afgelopen periode te evalueren. Van de bijeenkomst wordt schriftelijk verslag gedaan.

2. Elke deelnemer kan de andere deelnemers schriftelijk verzoeken de Uitvoeringsregeling te wijzigen. Een wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle deelnemers.
3. De Uitvoeringsregeling wordt op de daartoe meest geëigende wijze bekendgemaakt door de minister van Veiligheid en Justitie van Nederland en de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van België.
4. Deze Uitvoeringsregeling kan worden aangehaald als 'Uitvoeringsregeling bij het Memorandum van Overeenstemming tussen Nederland en België over de uitvoering van Fire Bucket Operations'.

*De Minister van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden,
J.A. Hennis-Plasschaert*

*De Minister van Veiligheid en Justitie van Nederland,
I.W. Opstelten*

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van België,